

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **A. F.**, zastoupené JUDr. Tomášem Truschingerem, advokátem, se sídlem Bašty 413/2, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 6. 2011, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2014, č. j. 22 Ad 49/2011 - 53,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobkyně, JUDr. Tomáši Truschingerovi, advokátovi, se sídlem Bašty 413/2, Brno, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3.146 Kč, která je splatná z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2014, č. j. 22 Ad 49/2011 – 53, jímž krajský soud zamítl její žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 6. 2011, č. X, kterým byly zamítnuty námitky proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 2. 5. 2011, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Předmětným rozhodnutím byla zamítnuta žádost stěžovatelky o invalidní důchod pro nesplnění podmínek podle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění a s přihlédnutím k čl. 40, 45 a 57 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů

sociálního zabezpečení, neboť stěžovatelka pro vznik nároku na invalidní důchod nezískala potřebnou dobu pojištění.

Nejvyšší správní soud rozhoduje o této věci již podruhé, když ke kasační stížnosti stěžovatelky proti předchozímu rozsudku krajského soudu v dané věci napadený rozsudek, svým rozsudkem ze dne 20. 6. 2012, č. j 6 Ads 12/2012 - 65, zrušil a věc vrátil krajskému soudu k novému projednání a rozhodnutí. Dospěl přitom k závěru, že krajský soud nereflektoval námitku nesprávného posouzení data vzniku invalidity uvedenou v žalobě (stěžovatelka namítala, že je invalidní již od roku 1999, nikoli až od 15. 12. 2010), a zavázal krajský soud k tomu, aby se v novém rozhodnutí s touto žalobní námitkou vypořádal. Přitom Nejvyšší správní soud konstatoval, že napadený rozsudek z uvedeného důvodu zrušil, byť by mohl sám spolehlivě posoudit důvodnost námitky podle obsahu spisu. Nejvyšší správní soud dále současně v tomto svém předchozím rozhodnutí shledal, že krajský soud správně usoudil, že doložení doby pojištění stěžovatelky získané v uplynulé době v Itálii je dostatečně doloženo potvrzením italského nositele pojištění na základě komunikace, kterou předvídá nařízení č. 883/2004, z něhož žalovaná zjistila, že stěžovatelka takto získala dobu pojištění pouze v délce 25 týdnů, tedy 175 dnů, a žalovaná tedy nijak nepochybila, pokud z tohoto potvrzení při svém rozhodování vycházela. Nebylo proto již třeba zjišťovat záznamy z pracovní knížky, o níž se stěžovatelka zmínila při jednání krajského soudu, ale kterou neměla v dané době k dispozici. Nejvyšší správní soud přitom současně dodal, že však nic nemění na tom, že krajský soud mohl v odůvodnění svého rozsudku uvést alespoň stručnou úvahu o tom, proč by údaje uvedené v pracovní knížce nebyly pro rozhodnutí soudu nijak zásadní. Nejenže by tak zodpověděl stěžovatelčinu žalobní námitku, ale přispěl by i k větší přesvědčivosti svého rozsudku.

Krajský soud v nyní napadeném rozsudku po doplnění řízení ve smyslu závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu z předchozího zrušujícího rozsudku uzavřel, že i po tomto doplnění řízení nebyly shledány pochybnosti v právním posouzení projednávané věci, a proto předmětnou žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že trvá na tom, že její zdravotní stav byl v rámci celého řízení hodnocen nesprávně, a že posouzení a hodnocení jejího nepříznivého zdravotního stavu dle vyhlášky č. 359/2009 Sb. bylo v rámci vedeného řízení nezákonné. Její zdravotní problémy jsou dlouhodobého rázu, kdy nejméně od r. 1999 nemůže být soustavně zaměstnávána a nejméně od tohoto roku je osobou invalidní, což namítala již v rámci prvotního posouzení zdravotního stavu. Přestože těžká obstrukční ventilační porucha byla zjištěna až v roce 2010, stěžovatelka má zato, že invalidní je již od roku 1999, kdy u ní naplno propukly zdravotní komplikace v souvislosti s chronickou bronchitidou. Již v tomto období byl její zdravotní stav natolik vážný, že pravidelně navštěvovala odborné lékaře. V rámci přezkoumání jejího zdravotního stavu tak stěžovatelka neměla být uznána invalidní pro invaliditu prvního stupně od 15. 12. 2010, nýbrž nejméně od roku 1999. Tyto skutečnosti řádně dokládala zdravotnickou dokumentací u posudkových komisí. Stěžovatelka má zato, že se Krajský soud v Brně s uvedenou námitkou opětovně řádně nevypořádal. Krajský soud v Brně v daném rozsudku odkázal na zdravotnický posudek Posudkové komise MPSV ČR (dále „PK MPSV“), což je dle názoru stěžovatelky nedostatečné. Posudek nelze považovat za správný a řádně odůvodněný, neboť

pokračování

stěžovatelka má zato, že PK MPSV se řádně a důkladně nezabývala jejím zdravotním stavem před tvrzeným vznikem invalidity, tj. před 15. 12. 2010. Stěžovatelka dále v rámci soudního řízení namítala, že odpracovala delší dobu, než je uvedeno v napadeném rozsudku a tato doba by měla být pro určení nároku na důchod započtena. Stěžovatelka předložila svoji pracovní knížku za dobu, co v Itálii pobývala a pracovala (Libreto di lavoro č. 10579). Jsou zde uvedeny záznamy až do roku 2001. Stěžovatelka má zato, že se Krajský soud v Brně řádně a přesvědčivě s uvedenou námitkou nevypořádal. Stěžovatelka trvá na tom, že Krajský soud měl provést dokazování uvedenou pracovní knížkou. Stěžovatelka má zato, že rozhodnutím Krajského soudu v Brně byla zkrácena na svých právech. Porušení svých práv shledává současně v délce řízení před Krajským soudem v Brně, kdy po vydání zrušovacího rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v této věci trvalo nejméně rok a půl, než Krajský soud v Brně opětovně rozhodl. S ohledem na uvedené stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Brně k novému řízení.

Vyjádření žalované ke kasační stížnosti spis neobsahuje.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelka je zastoupena advokátem.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v tomto řízení jako řízení o opakované kasační stížnosti je jeho úkolem posoudit, zda se krajský soud řídil závazným právním názorem uvedeným v předchozím zrušovacím rozsudku Nejvyššího správního soudu, a protože byl dřívější rozsudek krajského soudu zrušen pro nepřezkoumatelnost, zda tak krajský soud nyní učinil přezkoumatelně, a současně dříve nezohledněnou žalobní námitku vyhodnotil a rozhodl o ní v souladu se zákonem. Kasační námitky, které jdou mimo tento zákonný rámec, daný § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., jsou při tomto opakovaném řízení o kasační stížnosti nepřipustné.

Nejvyšší správní soud v předchozím zrušujícím rozsudku, jak již bylo poznamenáno, především dospěl k závěru, že krajský soud nereflektoval námitku nesprávného posouzení data vzniku invalidity uvedenou v žalobě (stěžovatelka namítala, že je invalidní již od roku 1999, nikoli až od 15. 12. 2010), a zavázal krajský soud k tomu, aby se v novém rozhodnutí s touto žalobní námitkou vypořádal.

Z obsahu nyní napadeného rozsudku krajského soudu pro Nejvyšší správní soud plyne, že krajský soud tomuto závaznému právnímu názoru dostal a učinil tak přezkoumatelně.

V rámci přezkumného soudního řízení krajský soud provedl důkaz posudkem PK MPSV v Brně ze dne 14. 11. 2011. Posudková komise zasedala v řádném složení za účasti odborné lékařky z oboru – interní lékařství TRN. Za účasti žalobkyně zhodnotila zdravotní stav stěžovatelky na základě podkladové dokumentace, zdravotní dokumentace i dalších lékařských nálezů, které stěžovatelka předložila (posudek PK MPSV v Brně byl po jednání komise doručen jmenovaně). Provedla i vyšetření posuzované při jednání komise a poté učinila posudkové hodnocení, podle kterého bylo konstatováno, že stěžovatelka trpí chronickou bronchitidou, psoriázou, dyspeptickým syndromem, bolestmi páteře a kyčelních kloubů, léčenou pro smíšenou úzkostní depresivní poruchu a poruchu funkce štítnice. Pro chronickou bronchitidu je v péči plicní ambulance od roku 1999. Zpočátku se jednalo o lehkou formu chronické bronchitidy bez trvalé ventilační poruchy, s ojedinělým přechodným zhoršením některých parametrů při spirometrickém vyšetření, bez nutnosti systematické léčby inhalačními steroidy, a to až do roku 2010, kdy byla v listopadu zjištěna při spirometrickém vyšetření těžká obstrukční ventilační porucha. Po přeléčení došlo ke zlepšení spirometrických parametrů, při trvalém podávání bronchodilatancií. Posudek konstatoval ještě některá další souběžná dílčí zdravotní postižení stěžovatelky. Posudkový závěr zněl, že k datu vydání napadeného rozhodnutí se jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byla chronická bronchitida, míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena podle příslušných ustanovení vyhlášky č. 359/2009 Sb., v platném znění, ve výši 35 %. Posudková komise dále konstatovala, že o invaliditu I. stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění, se jednalo ode dne 15. 12. 2010. Pro dřívější vznik invalidity posudková komise po prostudování zdravotní dokumentace neshledala podkladů. Proto krajský soud dospěl k závěru, že žalobní námitka nesprávného posouzení data vzniku invalidity stěžovatelky žalovanou není důvodná, neboť z přezkoumání předchozích zjištění a závěrů vyplývá, že ke vzniku invalidity stěžovatelky došlo až od dne 15. 12. 2010.

S tímto zjištěním a učiněným závěrem se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud, a napadený rozsudek krajského soudu v této otázce, k jejímuž výslovnému přezkoumání byl krajský soud zavázán předchozím zrušujícím rozsudkem Nejvyššího správního soudu, shledává přezkoumatelným a zákonným.

Tento závěr pro krajský soud vyplynul tím spíše, že v daném případě se jednalo o posouzení podmínek pro invalidní důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, kde rozhodnutí soudu, jak ostatně poznamenal v nyní přezkoumávaném rozsudku i krajský soud, závisí především na odborném lékařském posouzení. To se týká nejen posouzení celkového zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti, ale také posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, a dále i zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Nejvyšší správní soud opakovaně při svém rozhodování zdůrazňuje, že podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí,

pokračování

pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. K tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 11/2013 - 20 ze dne 15. 5. 2013, kde se uvádí: *Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).*

V projednávaném případě PK MPSV v Brně zasedající v řádném složení v posudku ze dne 14. 11. 2011, na základě dostupné předchozí podkladové zdravotní dokumentace i přímého přešetření stěžovatelky při jednání přítomnými lékařkami, jednoznačně vymezila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky a stejně tak i datum vzniku invalidity. Datum vzniku invalidity, od 15. 12. 2010, bylo přitom PK MPSV stanoveno shodně jako v posudku posudkového lékaře MSSZ v Brně ze dne 22. 12. 2010, jenž také součástí spisu. PK MPSV ve svém posudku přitom při přezkoumání data vzniku invalidity zjistila a dospěla k závěru, že pro dřívější vznik invalidity po prostudování zdravotní dokumentace neshledala podkladů.

Pokud tedy jde o kasační námitku, ve které se stěžovatelka opakovaně dovolává toho, že podle jejího názoru u ní došlo ke vzniku invalidity již v roce 1999, k tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že závěry krajského soudu o přesvědčivosti a úplnosti posudku PK MPSV v Brně nijak nevyvrací. Sama ostatně uvádí, že dokumentaci o svém zdravotním stavu z doby před rokem 2010 řádně dokládala u posudkových komisí. Tzn., že stěžovatelka sama potvrzuje, že PK MPSV měla při posouzení jejího zdravotního stavu a současně i data vzniku invalidity, k dispozici i z pohledu stěžovatelky veškerou rozhodnou podkladovou zdravotní dokumentaci. Pokud však PK MPSV na jejím základě zjistila, že „neshledala podklady“ pro dřívější vznik invalidity než od dne 15. 12. 2010, nelze se bez dalšího dovolávat jejich nesprávného či neúplného posouzení. Znovu je třeba připomenout, že posouzení vzniku invalidity a jeho data, je odbornou medicínskou otázkou, k jejímuž zodpovězení byla v rámci daného přezkumného řízení příslušná v prvé řadě sama PK MPSV. Ta danou otázku posoudila a zodpověděla, krajský soud shledal, že tak učinila v souladu se zákonem, a podstata problému potom spočívá již jen v tom, že stěžovatelka s učiněnými závěry nesouhlasí, a má na vznik své invalidity jiný osobní názor.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval kasační námitkou, v níž stěžovatelka uváděla, že krajský soud nesprávně posoudil dobu odpracovanou v Itálii, a dovolávala se záznamů v pracovní knížce (*Libreto di lavoro* č. 10579). Stěžovatelka namítá, že se Krajský soud v Brně řádně a přesvědčivě s danou námitkou, uvedenou již jako námitkou žalobní, nevypořádal. Stěžovatelka trvá na tom, že krajský soud měl provést dokazování uvedenou pracovní knížkou.

K tomu Nejvyšší správní soud považuje za nutné připomenout, že danou otázkou se zabýval již v předchozím zrušujícím rozsudku, kde výslovně shledal, že krajský soud správně usoudil (taktéž již v jeho dřívějším rozsudku), že doložení doby pojištění stěžovatelky získané v uplynulé době Itálii je dostatečně doloženo potvrzením italského nositele pojištění na základě komunikace, kterou předvídá nařízení č. 883/2004, z něhož žalovaná zjistila, že stěžovatelka takto získala dobu pojištění pouze v délce 25 týdnů, tedy 175 dnů, a žalovaná tedy nijak nepochybila, pokud z tohoto potvrzení při svém rozhodování vycházela. Nebylo proto již třeba zjišťovat záznamy z pracovní knížky, o níž se stěžovatelka zmínila při jednání krajského soudu, ale kterou neměla v té době k dispozici. Nejvyšší správní soud přitom současně dodal, že to však nic nemění na tom, že krajský soud mohl v odůvodnění svého rozsudku uvést alespoň stručnou úvahu o tom, proč by údaje uvedené v pracovní knížce nebyly pro rozhodnutí soudu nijak zásadní, neboť nejenže by tak zodpověděl stěžovatelčinu žalobní námitku, ale přispěl by i k větší přesvědčivosti svého rozsudku.

Krajský soud byl tedy po zrušení jeho předchozího rozsudku zavázán toliko k tomu, aby uvedl stručnou úvahu o tom, proč by údaje uvedené v pracovní knížce nebyly pro rozhodnutí soudu nijak zásadní. V tomto směru potom Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že z obsahu nyní napadeného rozsudku je dostatečně zřejmé, že tomuto požadavku krajský soud dostal. Uvedl a vyložil, od kdy a jak žalovaná komunikovala s italským nositelem pojištění ohledně průběhu doby pojištění, kterou stěžovatelka získala na území Itálie, s tím, že bylo postupováno způsobem, který pro tyto případy předvídá nařízení č. 883/2004. Přitom také uvedl, jaký byl výsledek tohoto zjišťování. Současně výslovně dodal „proto také údaje v pracovní knížce, která se však v dávkovém spise nenachází, by nebyly ani pro rozhodnutí nijak zásadní, neboť v dávkovém spise se nachází tiskopis E 250 I (Itálie) prokazující vykázanou dobu pojištění stěžovatelky na území tohoto státu“.

Jestliže se tedy stěžovatelka nyní znovu dovolává toho, že krajský soud pochybil, když neprovedl dokazování předmětnou pracovní knížkou, Nejvyšší správní soud musí mít tuto kasační námitku za nepřípustnou. O této námitce Nejvyšší správní soud již meritorně rozhodl v předchozím zrušujícím rozsudku s tím, že „...v dané věci bylo ze správního spisu zřejmé, že žalovaná italské doby pojištění zohlednila postupem, který předvídá Nařízení č. 883 /2004 a dalšího dokazování pracovní knížkou tak nebylo třeba“. Nejvyšší správní soud v předchozím zrušujícím rozsudku krajský soud pro další řízení nezavázal k novému posouzení a dokazování v této věci, ale toliko ke stručnému doplnění úvahy, proč by údaje uvedené v pracovní knížce nebyly pro rozhodnutí soudu nijak zásadní. A to krajský soud bezesbytku učinil.

pokračování

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost jako nedůvodnou a zamítl ji.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

O odměně ustanoveného zástupce JUDr. Tomáše Truschingera, rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. c) a d), § 7 a § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a přiznal mu odměnu za dva úkony právní služby po 1.000 Kč, celkem tedy 2.000 Kč. Dále Nejvyšší správní soud přiznal ke každému úkonu náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky po 300 Kč, celkem tedy 600 Kč. Jelikož ustanovený advokát doložil osvědčení o registraci k placení DPH, byla mu odměna zvýšena o částku této daně. Celkem tedy ustanovenému zástupci přísluší odměna ve výši 3.146 Kč, která mu bude vyplacena do 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. února 2015

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu